

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 15 0 У 002901 16 Увп
Бањалука, 14.02.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Смиљане Мрше предсједника вијећа, те Страхиње Ђурковића и Мерсиде Бјелобрк чланова вијећа, уз учешће Радмиле Дмитровић, као записничара, у управном спору по тужби Н. В. из Т., заступан по пуномоћнику Ј. Ч., адвокату из Т. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 11.04.2016. године, туженог Министарства., у предмету принудне наплате пореза, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 002901 16 У од 29.6.2016. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 14.02.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Ставом 1. изреке побијане пресуде уважена је тужба и поништен оспорени акт којим је поништено рјешење П. У., Подручног центра Т. број ... од 21.01.2016. године у дијелу посебне таксе у износу од 286,40 КМ и припадајуће камате од 728,52 КМ, а у осталом дијелу рјешење је остало неизмијењено. Ставом 2. изреке пресуде тужени је обавезан да тужиоцу надокнади трошкове управног спора.

Уважење тужбе је образложено разлозима да је обавеза плаћања пореских обавеза утврђена рјешењем П. У., Подручни центар Т. број ... од 20.05.2002. године, донијетог у вријеме важење Закона о пореској управи и Правилника о принудној наплати, а да је рјешење о принудној наплати број ... донијето 21.04.2015. године, па будући да је у глави X Закона о Пореској управи регулисан поступак принудне наплате, а с обзиром да је ново рјешење донијето 17.9.2015. године, онда се не може говорити о наставку поступка започетог 2002. године, већ о новом поступку, а из садржаја списка произлази да у року од 13 година није предузета ни једна радња, нити мјера у поступку принудне наплате то је неспорно протекао рок од 10 година од покретања поступка принудне наплате пореза; да је сврха постојања рокова застарјелости остваривање правне сигурности, па будући да је протекло више од 10 година од утврђивања пореске обавезе онда је наступила апсолутна застара наплате пореских обвезника. Указује да је Законом о пореском поступку у члану 72. предвиђена апсолутна застара наплате пореских обавеза кад протекне рок од 6 година од дана доспјелости за плаћање пријављених пореских обавеза или извршности рјешења за плаћање. На застарјелост првостепени и другостепени орган Пореске управе пазе по службеној дужности па с обзиром да је поротекао 10-годишњи рок за

наплату утврђених пореских обавеза то су испуњени услови из члана 10. тачка 2. и 4. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) за поништење оспореног акта.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужени оспорава њену законитост због повреде закона. Истиче да су у конкретном случају пореске обавезе утврђене рјешењем број ... од 19.03.2002. године, а да је чланом 93. став 1. Закона о Пореској управи („Сл. гласник РС“ број 51/01, 74/04, 2/05, 96/05 и 75/06, у даљем тексту: ЗПУ) прописано да ако је обавеза утврђена у року, таква обавеза се може наплатити уз примјењивање мјера принудне наплате или судским путем али само ако су мјере принудне наплате или судски поступак почели у року од 10 година од дана утврђивања пореске обавезе, па како су у овом случају пореске обавезе утврђене рјешењем од 19.03.2002. године које је постало извршно 19.04.2002. године, а поступак принудне наплате покренут рјешењем од 20.05.2002. године то да није протекао рок од 10 година за принудну наплату пореских обавеза. Напомиње, да стоји чињеница да је одредбом члана 18. став 2. Правилника о принудној наплати („Сл. гласник РС“, број 10/02, у даљем тексту: Правилник) прописано да истеком рока од 10 година од дана утврђивања обавезе наступа застара и не могу се предузимати никакве радње или мјере ради наплате обавезе, али Правилник је подзаконски акт и не може имати већу правну снагу од закона. Наводи да је тачно да је чланом „75.“ Закона о пореском поступку Републике Српске („Сл. гласник РС“, број 102/11, 108/11, 67/13 и 31/14, у даљем поступку: Зпп) прописан апсолутни рок застаре од 6 година, али да тај рок није примјењив на конкретну ствар будући да се примјењује одредба члана 93. став 1. ЗПУ. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда укине или преиначи.

Тужилац у одговору на захтјев истиче да су наводи захтјева неосновани јер је суд примијенио одредбе о застари из ЗПУ који закон је био на снази у вријеме када је рок застарјелости почео да тече, а тим законом је прописано да се поступак принудне наплате мора покренути и окончати у року од 10 година од покретања поступка принудне наплате јер би бесмислено било да поступак принудне наплате тече неограничено. Наводи да Правилник у одредби члана 18. став 2. само прецизније дефинише оно што је регулисано у одредби члана 93. став 1. ЗПУ, односно у одредби члана 94. став 1. тачка 1. Закона о Пореској управи - Пречишћени текст („Сл. гласник РС“ број 112/07, 22/08 и 34/09, у даљем тексту: ЗПУ – Пречишћени текст). Поред тога, истиче да се побијаним рјешењем одређује принудна наплата главног дуга и камате по основу обавеза општег пореза на промет и посебног пореза за жељезницу које су прописане Законом о акцизама и порезу на промет, односно Законом о обезбјеђењу средстава за редовно и безбједно одвијање жељезничког саобраћаја који закони су престали да важе 13.4.2005. године па произлази да се врши наплата пореских обавеза које су проистекле из закона који су престали да важе прије више од 10 година од дана доношења рјешења о наплати пореске обавезе, што је апсурдно. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев, као и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списа произлази да је рјешењем П. У., Подружни центар Т. број ... од 19.03.2002. године утврђена обавеза плаћања пореске обавезе В. Н., власнику СТР

„Н.“ према табеларном прегледу датом у тачки 1. диспозитива тог рјешења. Након тога је донесено рјешење број ... од 20.05.2002. године о наплати пореских обавеза из новчаних средстава СТР „Н.“ да би првостепени орган туженог донио рјешење ... од 21.04.2015. године о принудној наплати пореза извршењем на личним примањима тужиоца Н. В., запосленог у „ЕРС.“, МП а.д. ЗП „Х.“ а.д. Т.. То рјешење је, по жалби тужиоца, поништено рјешењем туженог од 28.07.2015. године. У поновном поступку, Подручни центар Т. је донио рјешење 17.09.2015. године о принудној наплати пореза извршењем на личним примањима тужиоца. Наведено рјешење је, по жалби тужиоца, поништено рјешењем туженог од 17.12.2015. године. У поновном поступку, Подручни центар Т. је донио рјешење број ... од 21.01.2016. године које је оспореним актом поништено у дијелу посебне таксе у износу од 286,40 КМ и припадајуће камате у износу од 728,52 КМ док је у осталом дијелу првостепено рјешење остало неизмијењено. Побујаном пресудом је уважена тужба и поништен оспорени акт.

Побујана пресуда је правилна и законита.

Одредбом члана 93. став 1. тачка 1. ЗПУ, односно одредбом члана 94. став 1. тачка 1. ЗПУ – Пречишћени текст је прописано ако је обавеза утврђена у року, таква обавеза може се наплатити уз примјењивање мјера принудне наплате или судским путем, али само ако су мјере принудне наплате или судски поступак почели у року од 10 година од дана утврђивања обавезе.

У конкретном случају обавеза је утврђена рјешењем о плаћању од 19.03.2002. године, односно рјешењем о принудној наплати од 20.05.2002. године, из новчаних средстава пореског обвезника СТР „Н.“ из Т., а рјешење о принудној наплати извршењем на личним примањима тужиоца је донесено 21.4.2015. године па је правилно побујаном пресудом закључено да је наступила апсолутна застара наплате пореских обавеза јер у периоду више од 13 година није предузимана ни једна радња, ни мјера за принудну наплату пореских обавеза утврђених рјешењем од 19.03.2002. године.

Нижестепени суд се правилно позвао на поглавље Х ЗПУ које регулише поступак принудне наплате и одредбе Правилника којима је прописано да истеком рока од 10 година од дана утврђивања обавезе наступа застара и да се не могу предузимати никакве радње, нити мјере ради наплате обавеза.

Утврђивање обавезе и застара наплате пореских обавеза регулисана је одредбом члана 93. став 1. тачка 1. ЗПУ, односно одредбом члана 94. став 1. тачка 1. ЗПУ – Пречишћени текст којима је прописано да се наплата пореске обавезе може се извршити уз примјењивање мјера принудне наплате или судским путем само ако су мјере принудне наплате или судски поступак почели у року од 10 година од дана када је утврђена пореска обавеза, па будући да је пореска обавеза утврђена рјешењем од 19.03.2002. године које је постало извршно 19.04.2002. године, онда се наведена пореска обавеза могла наплатити у десетогодишњем року рачунајући од дана утврђивања пореске обавезе, сходно одредби члана 18. став 2. Правилника, а у вези са одредбом члана 93. став 1. тачка 1. ЗПУ, односно члана 94. став 1. тачка 1. ЗПУ – Пречишћени текст.

Одредбом члана 18. став 2. Правилника је прописано да истеком рока од 10 година од дана утврђивања обавезе наступа застара и не могу се предузимати никакве

радње, нити мјере ради наплате обавезе па не стоји навод туженог да се овај Правилник није могао примијенити у конкретном случају зато што се ради о правном акту ниже правне снаге од закона. Према начелу законитости садржаном у одредби члана 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП), органи који поступају у управним стварима рјешавају на основу закона и других прописа донијетих на основу закона. У конкретном случају, за рјешавање предметне управне ствари мјеродавне су одредбе члана 93. став 1. тачка 1. ЗПУ, односно члана 94. став 1. тачка 1. ЗПУ – Пречишћени текст, а тим одредбама је прописано да се наплата пореске обавезе може извршити у року од 10 година ако је таква обавеза утврђена у року и ако су мјере принудне наплате или судски поступак започели у року од 10 година од утврђивања обавезе, и одредба члана 18. став 2. Правилника којом су само детаљније разрађене ове одредбе закона.

Тужени не спори ни чињеницу да је чланом 72. Зпп (погрешно се позвао на члан 75.) прописана апсолутна застара наплате пореских обавеза истеком рока од 6 година од дана доспјелости за плаћање пријављене обавезе или извршности рјешења за плаћање али у конкретној ситуацији тај рок није примјењив кад је у питању приговор застаре, јер се у овој правној ствари примјењује одредба члана 93. став 1. тачка 1. ЗПУ, односно одредба члана 94. став 1. тачка 1. ЗПУ-Пречишћени текст. Не стоји приговор туженог да ЗПУ није прописан рок застаре, јер је управо одредбом члана 93. став 1. тачка 1. ЗПУ, односно одредбом члана 94. став 1. тачка 1. ЗПУ- Пречишћени текст прописано да ако је обавеза утврђена у року да се иста може наплатити уз примјењивање мјера принуде или судским путем ако су мјере принудне наплате или судски поступак почели у року од 10 година од дана утврђивања обавезе.

Дакле, према цитираним одредбама закона као и одредби члана 18. став 2. Правилника, наплата пореске обавезе може се извршити у року од 10 година ако је таква обавеза утврђена у року и ако су мјере принудне наплате или судски поступак започели у року од 10 година од утврђивања обавезе. Стога су неосновани наводи зхтјева да није наступила апсолутна застара наплате пореских обавеза утврђених рјешењем од 19.03.2002.године.

Нижестепени суд је само указао на одредбу члана 72. Зпп наводећи да је њоме прописан краћи рок застаре и да он износи 6 година рачунајући од дана доспјелости за плаћање пријављене пореске обавезе или извршности рјешења за плаћање у односу на ЗПУ којим је прописан 10-годишњи рок застаре, али се у побијаној пресуди правилно позвао на одредбе ЗПУ и Правилника којима је прописан 10-годишњи рок застаре за наплату пореских обавеза.

Рокови застаре су и прописани у циљу поштовања правне сигурности и обавезе повјерилаца да траже и наплате своја потраживања. Уколико не би постојао рок за наступање застарјелости онда би постојала потпуна економска неизвјесност и правна несигурност у пословању правних субјеката.

Према одредби члана 74. став 1. Зпп, службена лица Пореске управе која воде првостепени и другостепени порески поступак дужна су да на застарјевање пазе по службеној дужности, а према ставу 2. овог члана у случају да се утврди да је наступила застарјелост одређених обавеза, Пореска управа те обавезе отписује у цијелости. Такође, одредбом члана 18. став 1. Правилника прописано је да Подручни центри, по службеној дужности, пазе да рок за провођење мјера принудне наплате не истекне.

У спису нема података да ли су предузимане било какве радње у поступку за принудну наплату пореских обавеза од пореског дужника СТР „Н.“ из Т. осим што је донијето рјешење од године, о наплати пореских обавеза из новчаних средстава СТР „Н.“ па се не може извести поуздан закључак о основаности провођења поступка принудне наплате на личним средствима тужиоца као негдашњег власника СТР „Н.“ с обзиром на ограничења садржана у одредби члана 18. ств 2. Правилника и одредби члана 93. став 1. тачка 1. ЗПУ, односно одредби члана 94. став 1. тачка 1. ЗПУ-Пречишћени текст, из којих разлога је правилно побијаном пресудом тужба уважена и оспорени акт поништен.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да побијаном пресудом није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се, на основу одредбе члана 40. став 1. тог закона, захтјев туженог одбија као неоснован.

Записничар
Радмила Дмитровић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић